

[Undervisningsministeren.]

det grundlag, hvorpå en i så mange henseender uvis, men under alle omstændigheder krævende fremtid for landet skal baseres, og som åndeligt og materielt skal placere Danmark i den store sammenhæng.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagets bemærkninger, skal jeg anbefale forslaget til velvillig og hurtig behandling i det høje ting.

Forslagsstilleren (Aksel Larsen): Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om ændring i lov om boligbyggeri.

Baggrunden for mit lovforslag er den triste kendsgerning, at boligbyggeriet efter den ny boliglovs ikrafttræden den 1. april 1959 har udviklet sig på en sådan måde, at forholdene er ved at blive katastrofale for mange boligsøgende. Det skyldes ikke, at der ikke bygges boliger, tværtimod, må man næsten sige. Byggeriet flourer, som vel næppe nogen sinde før, og skønt en stor del af det er erhvervsbyggeri, bygning af kontorhuse o. s. v., er der et endog særdeles betydeligt boligbyggeri i gang, ifølge den senest fremkomne officielle statistik omkring 30 000 lejligheder.

Dette burde være glædeligt. Men glæden bliver betydelig afdæmpet, nar man tænker på den m²-pris, den husleje, der forlanges for de fleste lejligheder i dette byggeri.

Den højtærede boligminister udtalte jo i sin tid håb om, at det sociale byggeri skulle kunne trives side om side med det private byggeri, når vi nu fik den nye lov, og ventede vel så, at det kunne fungere som en regulator, såvel hvad kvalitet som hvad m²-pris angår. Håbet er imidlertid ikke gået i opfyldelse. Fra de sociale boligselskabers side peges der på, at de mere og mere er blevet sat ud af spillet, og huslejerne i de lejligheder, det private byggeri fremskaffer, bliver gennemgående tårn høje.

Dette skyldes ikke alene spekulation og profitjagt, men det skyldes også spekulation og profitjagt af en art, som burde gøre selv liberalister betænkelige. De private bygherrer har kastet sig over alle de byggegrunde, der var at få, ganske uanset prisen. I dagspressen har været nævnt eksempler på, at byggegrunde til privat byggeri er solgt til syv gange vurderingssummen.

Dette er naturligvis en følge af, at privatbyggeriet ikke er underkastet boligministeriets kontrol med, om byggegrundene er indkøbt til forsvarlige priser. Hertil kommer så, at der bygges for profittens skyld, og den skal hentes hjem gennem høje huslejer.

Hertil kommer også det kaos, der har fået lov at udvikle sig efter den nye boligbyggerilov. Der er mere byggeri i gang, end der faktisk er kapacitet til, i hvert fald med den nuværende mangel på planlægning. Det giver længere byggetid, og byggelån er, som enhver ved, meget dyre. Forrentningen af dem må de kommende lejere betale, og denne omkostning er blevet større efter nationalbankens seneste diskontofohøjelse. Alt i alt har dette medført, at huslejen i nybyggeriet i løbet af et år er steget til omtrent det dobbelte. Hvis der ikke gribes ind fra samfundets side, hvorledes skal der da kunne blive lejligheder til priser, der kan betales af størsteparten af de boligsøgende, arbejdere, tjenestemænd, funktionærer o. s. v.? Det hjælper jo ikke dem, at der bygges små luksuslejligheder til 400-500 kr. i månedlig leje foruden varmebidrag o. s. v. Og så ligger lejligheder i denne alt for høje prisklasse oven i købet i underkanten af, hvad man træffer på. Det ville virke værre end en grotesk vittighed, om man henviste ret mange af Københavns 20 000 boligsøgende til de dejlige nye lejligheder med alle moderne bekvemmeligheder, inklusive udsigt over Øresund — men til en årlig leje af 20 000-30 000 kr.

Som det går nu, synes al planlægning og kontrol med boligbyggeriet at være ophørt. Det er ikke for stærkt at udtrykke det som gjort af den fhv. socialdemokratiske folketingsmand Fr. Dalggaard på generalforsamlingen i Arbejdernes kooperative Byggeförening, at „byggeriet er blevet kastet ind i en hvirvel, hvor al planlægning og fornuft er skudt til side.“

Lejerorganisationer har i henvendelser til regering og folketing påpeget, at dette ikke kan blive ved med at gå. Det samme har Fællesorganisationen af almennyttige Boligselskaber gjort i sin henvendelse til det af folketinget i januar nedsatte udvalg angående ændring i lov om boligbyggeri. Borgmester Julius Hansen, København, har understreget det med sin beske oplys-